

Protokoll fra møte i Statens seniorråd

Dato: 11. februar

Klokkeslett: 09.00-16.00

Sted: Helsedirektoratet

Til stede: Wenche Frogn Sellæg, Carl I. Hagen, Rita Lekang, Hans Olav Tungesvik, Ole Mathis Hetta, Tora Aasland, Erik Råd Herlofsen, Turid Wickstrand og Aina Strand (fra Helse og omsorgsdepartementet)

Forfall: Liv Thun, Akie De Leon

Fra sekretariatet: Eilin Ekeland, Inger Molvik, Wenche Halsen, Anne Kjersti Toft (ref)

Saksliste:

Sak	Tittel	Sakstype
01/16	Innkalling og saksliste	Beslutning
02/16	Referat fra møtet 3. desember	Orientering
03/16	Utvalg tilpasninger i arbeidslivet med sikte på økt aldersgrense	Diskusjon
04/16	Satsninger for 2016 - 2017	Diskusjon
05/16	Arendalsuka 2016	Beslutning
06/16	Veiledning utfylling reiseregning og honorarskjema	Orientering
07/16	Tillegg referat og protokoll møte 29. oktober	Beslutning
08/16	Tilleggsanalyser fysisk aktivitet	Orientering
09/16	Årsrapport 2015	Beslutning
10/16	Regnskap 2015	Beslutning
11/16	Eventuelt	

Sak 01/16 Innkalling og saksliste

Det var ingen kommentarer til innkalling og saksliste.

Vedtak:

Innkalling og saksliste godkjent.

Sak 02/16 Referat fra møte 03. desember

Det var ingen kommentarer til referatet fra forrige møte.

Vedtak:

Tatt til orientering.

Sak 03/16 Utvalg tilpasninger i arbeidslivet med sikte på økt aldersgrense

Arbeids- og sosialdepartementet satt i september ned et utvalg som skal vurdere tilpasninger i arbeidslivet med sikte på å kunne ytterligere heve eller fjerne aldersgrensen i arbeidsmiljøloven. Utvalget skal særlig se på rettigheter og plikter mellom partene etter arbeidsrettslig regelverk. Utredningen skal legges fram 1. desember 2016.

Utvalgets sekretariat ved Ingrid Sandvei Francke og Bente Helene Torstensen fra Arbeids- og sosialdepartementet orienterte om mandat, sammensetning og planer videre.

I høringsrunden i forbindelse med hevingen av aldersgrensen for stillingsvernet i arbeidsmiljøloven kom det opp forslag om endringer av særordninger og tilpasninger for seniorer. Det er dette som nå følges opp videre i utvalget.

Utvalget skal særlig se på seniorpolitiske virkemidler som er definert som rettigheter og plikter mellom partene etter arbeidsrettslig regelverk. Utvalget skal ikke vurdere aldersgrenser i, eller medhold av aldersgrenseloven, og de særlige aldersgrensene i kommunal sektor. Utvalget har startet konsekvensutredninger og prosesser med å innhente ny kunnskap om seniorer i arbeidslivet.

Dette er en sak rådet har arbeidet mye med tidligere, og som rådet er opptatt av og ønsker å følge tett. Rådet vil være svært interessert i forskningen som kommer ut av dette utvalgets bestillinger og håper å få den tilsendt.

Vedtak:

Tatt til orientering.

Rådet ønsker å ta opp igjen utvalgets arbeid, og muligens invitere rådsleder ved en senere anledning.

Sak 04/16 Satsinger 2016 – 2017

Rådsleder og sekretariatet har hatt et lenger møte hvor satsinger for 2016-2017 ble diskutert. Sekretariatet har på bakgrunn av dette møtet, og i samråd med rådsleder, utarbeidet et notat til diskusjon med forslag til satsinger og tiltak i de siste to årene av perioden. Rådsleder orienterte om forslag til satsinger for 2016 og 2017.

Rådet diskuterte sin egen arbeidsform og i hvilken grad rådet skulle stå som arrangør av større seminarer/workshop med eksterne innledere. Rådet er fornøyd med fremleggelse av sakene og forslag til vedtak som grunnlag for diskusjon. Rådet fant det mer naturlig å delta aktivt på eksterne arenaer som f.eks. Arendalskonferansen og Arendalsuka, enn selv å stå som arrangør av større konferanser eller seminarer.

Rådet var enig i at strategien for 2016 og 2017 følger temaene og saksfeltene som er fremhevet i mandatet og at man arbeider parallelt med den seniorpolitiske redegjørelsen som rådet er pålagt å fremme ved fire-års-periodens slutt.

Det er ønskelig å legge opp til en prosess hvor rådsmøtene gir en grundigere behandling av ulike tema som skal være del av redegjørelsen, gjerne med inviterte innledere.

Sunn og aktiv aldring

Rådet ser denne delen av mandatet som utfordrende. Det er også mange andre aktører i dette feltet. Møtene rådet har hatt med frivillig sektor har gitt nyttig informasjon, men så langt ikke gitt grunnlag for nye samarbeidsprosjekter.

Rådet har hittil hatt lite oppmerksomhet på eldre med minoritetsbakgrunn og integrering av disse i samfunnet. Delvis fordi rådet først nylig har blitt supplert med et medlem med denne bakgrunn.

Rådet diskuterte også tema som forebygging av ensomhet og hvilken effekt sosial ulikhet har på mulighetene for å oppnå en sunn og aktiv aldring. Rådet foreslo ingen egne tiltak på disse områdene.

Rådet ber om at sekretariatet følger opp strategien for moderne eldrepolitikk som regjeringen planlegger fremlagt, med tanke på saker som kan være aktuelle for rådet å følge videre.

Arbeidsliv

Situasjonen i arbeidslivet har endret seg betydelig siste året. Rådet ønsker å fokusere på eldres situasjon når det gjelder nedbemanning, sluttpakker og muligheter til jobbskifte. Rådet ønsker også å følge det som skjer internasjonalt under betegnelsen «The Silver Economy».

Rådet ønsker at sekretariatet ser nærmere på hva som skjer med særaldersgrenser og muligheten til å få informasjon/kunnskap om produktivitet i ulike aldersgrupper. Når det gjelder aldersgrensespørsmålene, avventer rådet konklusjonene fra utvalget som er nedsatt for å se på tilpasninger i arbeidslivet med tanke på ytterligere heving av aldersgrensene.

Aldersdiskriminering

Rådet mener at aldersdiskriminering, både innenfor og utenfor arbeidslivet, er en av de viktigste sakene rådet skal arbeide med fremover. Herunder vurdere et seminar for stortingsrepresentanter, sammen med tidligere samarbeidspartnere, med tanke på lovframlegget om en felles likestillings- og diskrimineringslov som regjeringen skal fremme.

Dersom lovforslaget skulle bli forkastet av Stortinget, mener rådet at det må arbeides videre med en egen lov mot aldersdiskriminering.

Eldre som samfunnsressurs

Rådet er opptatt av at den store pensjonistundersøkelsen rådet har bestilt av TNS Gallup skal brukes for alt den er verdt i ulike media, samt i møter og foredrag hvor medlemmene og sekretariatet deltar.

Også rådets deltagelse i det Helsepolitiske barometeret som lages i samarbeid med TNS Gallup, må gis den nødvendige oppfølging når resultatene foreligger.

Vedtak:

Rådet støtter fremlagte forslag til satsingsområder for 2016 og 2017 med de kommentarer som fremkom på møtet. Rådet ber sekretariatet om følge opp tiltakene som er foreslått i det videre arbeidet, og komme tilbake til rådet. Dette skal munne ut i en seniorpolitisk redegjørelse i slutten av perioden til rådet.

Sak 05/16 Arendalsuka 2016

Arendalsuka er en årlig arena hvor nasjonale aktører innenfor politikk, samfunns- og næringsliv møter hverandre og folk. Arendalsuka er partipolitisk uavhengig og åpen for alle.

Brukerutvalget i Likestillings- og diskrimineringsutvalget har sett på mulighetene for å samarbeide om stand og arrangement under Arendalsuka, og Statens seniorråd er invitert til å bli med på samarbeidet. Helsedirektoratet skal også delta under uka og sekretariatet har meldt at man kan være med på eventuelt arrangement om sunn og aktiv aldring.

Rådet ser Arendalsuka som en viktig arena for å fremme rådets synspunkter på aktuelle seniorpolitiske saker og ønsker å være representert under Arendalsuka.

Vedtak:

Statens seniorråd ønsker å være representert under Arendalsuka 2016 gjennom et samarbeid med Brukerutvalget til Likestillings- og diskrimineringsombudet og Helsedirektoratet hvis det er aktuelt. Sekretariatet arbeider videre og holder rådet orientert underveis.

Sak 06/16 Veiledning utfylling reiseregning og honorarskjema

Rådsmedlemmer har ved flere anledninger uttrykt ønske om en gjennomgang for hvordan fylle ut reiseregning og honorarskjema.

Økonomiavdelingen i Helsedirektoratet orienterte om gjeldende regler for reisedekning og honorar, og viste rådet hvordan skjemaene skal fylles ut.

Vedtak:

Tatt til etterretning.

Sak 07/16 Tillegg referat og protokoll møte 29. oktober

Ved en inkurie har den delen av referatet og protokollen som omhandler sak 58/15 Helsepolitisk barometer falt ut av allerede godkjent referat og protokoll.

Rådet ble bedt om å godkjenne vedlagte tillegg til referatet og protokollen fra møtet 29. oktober slik at allerede godkjent referat og protokoll kan oppdateres.

Vedtak:

Forslag til tillegg til referat og protokoll godkjennes og legges inn i gjeldende referat og protokoll.

Sak 08/16 Tilleggsanalyse fysisk aktivitet

Rådet ønsket å få mer detaljert kunnskap om fysisk aktivitet i ulike deler av den eldre befolkningen, og bestilte en tilleggsanalyse av dette materialet der aldersgruppen over 60 år ble analysert i 5-års grupper (se sak 56/15). Det er Norges Idrettshøyskole som har gjennomført og analysert undersøkelsene.

Hovedfunnene i rapporten er at rundt 30 % i hele gruppen over 60 år oppfyller Helsedirektoratets anbefalinger om fysisk aktivitet. Dette er samme resultat som befolkningen totalt sett. Når man ser hver aldersgruppe for seg, viser det seg at andelen som oppfyller anbefalingene er stabilt frem til aldersgruppen 75 - 79 for kvinner og over 80 år for menn. Da er det bare rundt 20 % som oppfyller anbefalingene. Samtidig er det påfallende at kvinner i aldersgruppen 60-64 år er lite aktive.

Rådet stiller spørsmål ved om det er en sammenheng mellom lav fysisk aktivitet i denne gruppen kvinner og høy avgang fra arbeidslivet med uføretrygd. Rådet ønsker å vite om det er gjort, eller bør gjøres, en nærmere undersøkelse av denne gruppen. Rådet ønsker på tilsvarende måte å vite mer om sammenhengen mellom lav fysisk aktivitet i aldersgruppene over 80 år og sykehjemsinnleggelse.

Helsedirektoratet har kampanjer for å få flere til å være fysisk aktiv, men de har stort sett ikke rettet seg spesielt mot eldre grupper.

Riksrevisjonens rapport som kom sommeren 2015 viste store mangler i folkehelsearbeidet i kommunene. Rådet har foreløpig ikke tatt stilling til hvordan denne rapporten kan følges opp.

Vedtak:

Rådet ønsker å sende et brev til Helsedirektoratet for å etterspørre hva de har gjort for å nå de eldre målgruppene gjennom sine kampanjer om fysisk aktivitet.

Rådet ønsker å følge opp gruppen på kvinner 60 til 64 år som faller ut av arbeidslivet og er mindre fysisk aktiv, og vil vurdere kvalitativ undersøkelse som gir bedre kunnskapsgrunnlag.

Sak 09/16 Årsrapport 2015

Statens seniorråd skal ifølge sitt mandat avholde rådsmøter og føre protokoll fra disse. Rådet er ikke pålagt å skrive noen årlig rapport. Det kan likevel være hensiktsmessig å lage, og publisere på nettsiden, en årlig rapport som oppsummerer årets totale aktivitet inkludert aktivitet utover rådsmøtene.

Rådet ga sin tilslutning til forslaget til årsrapport og kom med sine innspill.

Vedtak:

Forslaget til årsrapport 2015 godkjennes med de endringene som fremkom på møtet. Årsrapporten sendes alle departement og publiseres på www.seniorporten.no. Rapporten trykkes ikke opp som en publikasjon.

Sak 10/16 Regnskap 2015

Statens seniorråd har en selvstendig økonomi basert på overføringer fra Helsedirektoratet. Overføringene fra Helsedirektoratet var i 2015 på 5 millioner kroner, med fratrukk av 730.000 til dekning av felleskostnader. Rådet behandlet i sak 10/15 et overordnet budsjett for 2015. På grunn av at betydelig «overheng» av utgifter fra foregående år da sekretariatet ikke var organisert som en egen enhet, ble rammen i juli 2015 oppjustert med 450.000. Rådet har i løpet av året gitt føringer for bruken av de tilgjengelige midler.

Rådet ønsker å få en regnskapsrapport på første møte etter sommerferien og en muntlig rapportering på junimøtet. Hvis det oppstår større avvik ønsker rådet å vite det tidlig.

Vedtak:

Tatt til etterretning. Regnskapet godkjennes.

Sak 11/16 Eventuelt

Sekretariatsleder Eilin Ekeland orienterte om:

- Brukerutvalget for Likestillings- og diskrimineringsombudet har hatt møte med nytt ombud Hanne Bjurstrøm.
- Høyskolen i Oslo og Akershus seminar om aktiv aldring
- Orientering om kontakt med eldrerådene. Svært mange eldreråd har svart på høringen om aldersdiskriminering.
- Kommunal og moderniseringsdepartementet har invitert til møte om ny lov for eldreråd.